

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

5 ноември 2019 година *

„Жалба — Допустимост — Процесуално представителство на страна пред Съда — Адвокатско пълномощно — Оттегляне на пълномощното от ликвидатора на дружеството жалбоподател — Продължаване на производството от ръководния орган на дружеството жалбоподател — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 47 — Право на ефективни правни средства за защита — Регламент (ЕС) № 1024/2013 — Пруденциален надзор над кредитните институции — Решение за отнемане на лиценза на кредитна институция — Жалба за отмяна пред Общия съд на Европейския съюз — Допустимост — Пряко засягане на акционерите на дружеството с отнет лиценз“

По съединени дела C-663/17 P, C-665/17 P и C-669/17 P

с предмет три жалби, подадени на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз на 24 ноември 2017 г. (C-663/17 P), на 27 ноември 2017 г. (C-665/17 P) и на 28 ноември 2017 г. (C-669/17 P),

Европейска централна банка (ЕЦБ), за която се явяват Е. Kouperidou и С. Hernández Saseto, в качеството на представители, подпомагани от В. Schneider, Rechtsanwalt, и М. Petite, адвокат,

жалбоподател,

подпомагана от:

Европейска комисия, за която се явяват А. Steiblytė, V. Di Vucci и К.-Ph. Wojcik, в качеството на представители,

встъпила страна в производството по обжалване,

като другите страни в производството са:

Trasta Komercbanka AS, установена в Рига (Латвия),

Ivan Fursin, с местожителство в Киев (Украйна),

Igors Buimisters, с местожителство в Юрмала (Латвия),

C & R Invest SIA, установено в Рига,

Figon Co. Ltd, установено в Никозия (Кипър),

GCK Holding Netherlands BV, установено в Амстердам (Нидерландия),

* Език на производството: английски.

Rikam Holding SA, установено в Люксембург (Люксембург),

за които се явяват М. Kirchner, L. Feddern и О.Н. Behrends, Rechtsanwälte,

жалбоподатели в първоинстанционното производство (C-663/17 P),

и

Европейска комисия, за която се явяват А. Steiblytė, V. Di Bucci и К.-Ph. Wojcik, в качеството на представители,

жалбоподател,

като другите страни в производството са:

Trasta Komerbanka AS, установена в Рига,

Ivan Fursin, с местожителство в Киев,

Igors Buimisters, с местожителство в Юрмала,

C & R Invest SIA, установено в Рига,

Figon Co. Ltd, установено в Никозия,

GCK Holding Netherlands BV, установено в Амстердам,

Rikam Holding SA, установено в Люксембург,

за които се явяват М. Kirchner, L. Feddern и О.Н. Behrends, Rechtsanwälte,

жалбоподатели в първоинстанционното производство,

Европейска централна банка (ЕЦБ), за която се явяват Е. Kouperidou и С. Hernández Saseto, в качеството на представители, подпомагани от В. Schneider, Rechtsanwalt, и М. Petite, адвокат,

ответник в първоинстанционното производство (C-665/17 P),

и

Trasta Komerbanka AS, установена в Рига,

Ivan Fursin, с местожителство в Киев,

Igors Buimisters, с местожителство в Юрмала,

C & R Invest SIA, установено в Рига,

Figon Co. Ltd, установено в Никозия,

GCK Holding Netherlands BV, установено в Амстердам,

Rikam Holding SA, установено в Люксембург,

за които се явяват М. Kirchner, L. Feddern и О. Н. Behrends, Rechtsanwälte,

жалбоподатели,

като другите страни в производството са:

Европейска централна банка (ЕЦБ), за която се явяват Е. Kouperidou и С. Hernández Saseto, в качеството на представители, подпомагани от В. Schneider, Rechtsanwalt, и М. Petite, адвокат,

ответник в първоинстанционното производство,

подпомагана от:

Европейска комисия, за която се явяват А. Steiblytė, V. Di Вucci и К.-Ph. Wojcik, в качеството на представители,

встъпила страна в производството по обжалване (С-669/17 Р),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta, заместник-председател, А. Prechal, М. Vilaras (докладчик), М. Safjan и S. Rodin, председатели на състави, L. Bay Larsen, Т. von Danwitz, С. Toader, С. Vajda, F. Biltgen, К. Jürimäe и С. Lycourgos, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: R. Şereş, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 11 февруари 2019 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 април 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбите си до Съда Европейската централна банка (ЕЦБ), Европейската комисия, Trasta Komerbanka AS, г-н Ivan Fursin, г-н Iгors Buimisters, С & R Invest SIA, Figon Co. Ltd, GCK Holding Netherlands BV и Rikam Holding SA искат отмяна на определение на Общия съд на Европейския съюз от 12 септември 2017 г., Fursin и др./ЕЦБ (Т-247/16, непубликувано, наричано по-нататък „обжалваното определение“, ЕU:Т:2017:623), с което той, от една страна, постановява, че липсва основание за произнасяне по жалбата на Trasta Komerbanka за отмяна на решение ECB/SSM/2016 — 529900WIP0INFDAWTJ81/1 WOANCA-2016-0005 на Европейската централна банка (ЕЦБ) от 3 март 2016 година за отнемане на лиценза, предоставен на Trasta Komerbanka (наричано по-нататък „спорното решение“), и от друга страна, отхвърля възражението за недопустимост на ЕЦБ в частта относно жалбата на няколко акционери на Trasta Komerbanka, а именно г-н Fursin, г-н Buimisters, С & R Invest, Figon Co., GCK Holding Netherlands и Rikam Holding, за отмяна на това решение.

Правна уредба

Правото на Съюза

2 Съгласно член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 година за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 2013 г., стр. 63), за целите на този регламент „участваща държава членка“ е „държава членка, чиято парична единица е еврото, или държава членка, чиято парична единица не е еврото, но която е установила тясно сътрудничество в съответствие с член 7“ от същия регламент. Съгласно член 2, точка 9 от посочения регламент „единен надзорен механизъм“ (ЕНМ) означава „системата за финансов надзор, съставена от ЕЦБ и националните компетентни органи на участващите държави членки, описан в член 6“ от същия регламент.

3 Член 4 от Регламент № 1024/2013, озаглавен „Задачи, възложени на ЕЦБ“, предвижда в параграф 1:

„В рамките на член 6 и съгласно параграф 3 от настоящия член, ЕЦБ е единственият орган, компетентен да извършва за целите на пруденциалния надзор следните задачи във връзка с всички кредитни институции, установени в участващите държави членки:

а) да издава лицензи на кредитни институции и да отнема лицензите на кредитни институции при спазване на член 14;

[...]“.

4 Член 6 от този регламент, озаглавен „Сътрудничество в рамките на ЕНМ“, предвижда в параграф 1:

„ЕЦБ изпълнява задачите си в рамките на единен надзорен механизъм, който се състои от ЕЦБ и националните компетентни органи. ЕЦБ носи отговорност за ефективното и последователно функциониране на ЕНМ“.

5 Съгласно член 14, параграф 5 от посочения регламент:

„При спазване на параграф 6 ЕЦБ може да отнеме лиценза в случаите, предвидени в приложимото право на Съюза, по собствена инициатива след консултации с националния компетентен орган на участващата държава членка, в която е установена кредитната институция, или по предложение на този национален компетентен орган. Тези консултации имат за цел да гарантират по-специално, че преди да вземе решение за отнемане на лиценз, ЕЦБ оставя достатъчно време на националните органи да вземат решение относно необходимите корективни действия, в т.ч. евентуални мерки за оздравяване, както и че ги взема предвид.“

Когато националният компетентен орган, който е предложил лицензирането [...], прецени, че съгласно приложимото национално право лицензът трябва да бъде отнет, той подава за тази цел предложение до ЕЦБ. В такъв случай ЕЦБ взема решение относно предложението за отнемане на лиценз, като отчита изцяло обосновката за отнемането му, дадена от националния компетентен орган“.

6 Член 24 от Регламент № 1024/2013, озаглавен „Административен съвет за преглед“, предвижда:

„1. ЕЦБ създава Административен съвет за преглед, който да извършва вътрешен административен преглед на решенията, взети от ЕЦБ в изпълнение на възложените ѝ с настоящия регламент правомощия, след искане за преглед, представено в съответствие с параграф 5. Обхватът на вътрешния административен преглед е обвързан с процесуалното и материалното съответствие на такива решения с настоящия регламент.

[...]

5. В случаите, посочени в параграф 1, всяко физическо или юридическо лице може да поиска преглед на решение на ЕЦБ съгласно настоящия регламент, на което то е адресат или което го засяга пряко и лично. Искане за преглед срещу решение на Ръководния съвет в съответствие с параграф 7 не се приема.

[...]

7. След като се произнесе относно допустимостта на искането за преглед, Административният съвет за преглед дава становище в срок, съответстващ на спешността на въпроса, но не по-късно от два месеца от получаването на искането, и го отнася до Надзорния съвет за изготвяне на нов проект за решение. Надзорният съвет взема предвид становището на Административния съвет за преглед и представя своевременно нов проект за решение на Ръководния съвет. Новият проект за решение или отменя първоначалното решение, или го заменя с решение с идентично съдържание, или го заменя с изменено решение. Новият проект за решение се смята за приет, освен ако Ръководният съвет не възрази в срок от максимум десет работни дни.

[...]“.

Латвийското право

Закон за кредитните институции

7 Член 129 от Kredītiestāžu likums (Закон за кредитните институции) (*Latvijas Vēstnesis*, 1995 г., бр. 163) предвижда:

„(1) Ако [...] Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Комисията за финансовите и капиталовите пазари, Латвия) отнеме издадения на кредитната институция лиценз (разрешение) за извършване на дейност, Комисията за финансовите и капиталовите пазари определя квестор и подава до съда молба за ликвидация, както и за назначаване на ликвидатор, и същевременно предлага кандидатура за ликвидатор.

(2) След отнемането на лиценза общото събрание на акционерите на кредитната институция повече няма право да взема решение за доброволна ликвидация и назначаване на ликвидатор.

[...]“.

8 Член 133, параграф 4 от този закон гласи:

„Разпоредбите на глава XI от настоящия закон, с изключение на членове 160 и 166, както и на дадените на синдика съгласно членове 172 и 172.1 от настоящия закон права, задължения и правомощия, се прилагат за назначения от съда ликвидатор на кредитната институция“.

9 Съгласно член 161, параграф 1, който е част от глава XI от този закон:

„След като кредитна институция бъде обявена за неплатежоспособна, синдикът поема всички задължения, права и правомощия на предвидените от закона и съгласно устава на кредитната институция управителни органи и на техните ръководители“.

Граждански процесуален кодекс

10 Член 377, параграф 2 от Civilprocesa likums (Граждански процесуален кодекс) гласи:

„При постановяване на решение за ликвидация на кредитна институция съдът ѝ назначава ликвидатор. За ликвидатор на кредитната институция съдът назначава лице, предложено от Комисията за финансовите и капиталовите пазари“.

11 Съгласно член 387, параграф 2 от този кодекс:

„Съдът може да освободи синдик или ликвидатор по молба на Комисията за финансовите и капиталовите пазари. Към молбата се прилага решението на Комисията за финансовите и капиталовите пазари, с което се удостоверява снемането на доверието към синдика или ликвидатора поради някое от следните обстоятелства: [...]“.

Търговски кодекс

12 Съгласно член 322 от Komerclikums (Търговски кодекс):

„(1) Ликвидаторът има всички права и задължения на управителния и на надзорния съвет, които не противоречат на целите на ликвидацията.

(2) Ликвидаторът събира всички вземания, включително дължимите на дружеството суми от невнесени дялове в капитала, продава активите на дружеството и удовлетворява претенциите на кредиторите.

(3) Ликвидаторът може да сключва сделки само ако те са необходими за ликвидацията на дружеството.

[...]“.

Обстоятелствата, предхождащи спора

13 Обстоятелствата, предхождащи спора, са изложени в точки 1—7 от обжалваното определение и могат да бъдат обобщени по следния начин.

14 Trasta Komercbanka е латвийска кредитна институция, предоставяща финансови услуги по силата на разрешение, което ѝ е предоставено от Комисията за финансовите и капиталовите пазари (наричана по-нататък „КФКП“) през септември 1991 г.

15 Г-н Buimisters, както и дружествата C & R Invest, Figon Co., GCK Holding Netherlands и Rikam Holding са преки акционери на Trasta Komercbanka. Г-н Fursin, който е собственик на капитала на тези дружества, е непряк акционер на Trasta Komercbanka.

- 16 След като на 5 февруари 2016 г. в ЕЦБ постъпва предложение от КФКП за отнемане на лиценза на Trasta Komercbanka и след като получава становище от последната, на основание член 4, параграф 1, буква а) и член 14, параграф 5 от Регламент № 1024/2013 ЕЦБ приема спорното решение, с което отнема споменатия лиценз.
- 17 По молба на КФКП, на 14 март 2016 г. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa (Градски съд Рига, район Видземе, Латвия) постановява решение за откриването на производство за ликвидация на Trasta Komercbanka и назначава ликвидатор. Същият съд освен това отхвърля молбата на кредитната институция за запазване на представителните правомощия на ръководния ѝ орган във връзка с подаването на искане за преглед до ЕЦБ и на жалба против спорното решение до Съда на Европейския съюз. Това съдебно решение не подлежи на обжалване.
- 18 На 17 март 2016 г. в *Latvijas Vēstnesis* е публикувано известие за откриването на производство за ликвидация на Trasta Komercbanka и за заместването на ръководството на тази кредитна институция от ликвидатора. Същия ден ликвидаторът приема решение за оттеглянето на всички пълномощни, предоставени от Trasta Komercbanka. На 21 март 2016 г. нотариус публикува в *Latvijas Vēstnesis* известие за оттегляне на всички пълномощни, изготвени преди 17 март 2016 г.
- 19 От точка 7 на обжалваното определение е видно, че на 3 април 2016 г. Trasta Komercbanka сезира Административния съвет за преглед, предвиден в член 24 от Регламент № 1024/2013, с искане за преглед на спорното решение. Този съвет отхвърля искането на 30 май 2016 г., като приема, че твърденията за процесуални и материалноправни нарушения, допуснати със спорното решение и изложени в искането за преглед на Trasta Komercbanka, са неоснователни, а решението е достатъчно мотивирано и пропорционално. Този съвет обаче препоръчва на ръководния орган на ЕЦБ да поясни някои елементи.

Производството пред Общия съд и обжалваното определение

- 20 С жалба, внесена в секретариата на Общия съд на 13 май 2016 г., Trasta Komercbanka и нейните акционери, упоменати в точка 15 от настоящото решение (наричани по-нататък „акционерите на Trasta Komercbanka“), искат отмяна на спорното решение.
- 21 В изпълнение на решението на Административния съвет за преглед, упоменато в точка 19 от настоящото решение, с решение ECB/SSM/2016 — 5299WIP0INFDAWTJ81/2 WOANCA-2016-0005 от 11 юли 2016 г. ЕЦБ, считано от същата дата, оттегля спорното решение и го заменя, като потвърждава отнемането на лиценза на Trasta Komercbanka. Последната и нейните акционери подават жалба в Общия съд за отмяна и на решението от 11 юли 2016 г. Това дело, образувано под номер T-698/16, е все още висящо пред Общия съд.
- 22 С отделна молба, внесена в секретариата на Общия съд на 29 септември 2016 г., ЕЦБ повдига възражение за недопустимост на жалбата против спорното решение.
- 23 В точка 1 от диспозитива на обжалваното определение Общият съд е приел, че липсва основание за произнасяне по жалбата на Trasta Komercbanka. В точка 2 от диспозитива той е отхвърлил възражението за недопустимост, повдигнато от ЕЦБ, в частта относно жалбата на останалите жалбоподатели.
- 24 След като в точки 17—22 от посоченото определение Общият съд, на първо място, изследва дали Trasta Komercbanka и нейните акционери имат правен интерес да искат отмяна на спорното решение въпреки неговото оттегляне, в точка 23 от същото определение той приема, че те са „доказали в достатъчна степен, че интересът им от отмяна на [спорното] решение се запазва, въпреки [споменатото] оттегляне“.

- 25 На второ място, в точки 24—51 от обжалваното определение Общият съд изследва дали е било редовно пълномощното на адвоката, подал жалбата от името на Trasta Komercbanka.
- 26 Общият съд припомня, че следва да прецени, предвид решението, взето от ликвидатора на 17 март 2016 г., да оттегли всички пълномощни, изготвени от Trasta Komercbanka преди 17 март 2016 г., дали съгласно приложимата латвийска правна уредба ликвидаторът е имал право да оттегли пълномощното, предоставено на този адвокат, и дали оттеглянето е било действително.
- 27 След като в точка 32 от обжалваното определение отбелязва, че това пълномощно е било издадено преди откриването на производството по ликвидация и е безспорно, че „към тази дата го е издало оправомощено за целта лице по смисъла на Процедурния правилник“, Общият съд приема, че съгласно латвийската правна уредба ликвидаторът е разполагал с правото да оттегли посоченото пълномощно, поради което отхвърля съответно в точки 35 и 36 от обжалваното определение доводите на Trasta Komercbanka, изведени от конфликта на интереси на ликвидатора и невъзможността на последния да подаде жалба от нейно име, както и от нарушение на правото на Съюза, и по-конкретно на правото на ефективна съдебна защита.
- 28 В точка 46 от това определение Общият съд посочва, че адвокатът, подал жалбата от името на Trasta Komercbanka, е представил писмо за оттегляне на неговото пълномощно, подписано от ликвидатора и носещо датата 31 март 2016 г., което този адвокат получил по електронна поща на 28 октомври 2016 г. С оглед на това обстоятелство в точки 47 и 48 от споменатото определение Общият съд приема, че този адвокат не е можел да твърди, че оттеглянето на пълномощното му е било недействително след последната посочена дата, и поради това вече не е разполагал с редовно изготвено от името на Trasta Komercbanka пълномощно.
- 29 В точка 49 от обжалваното определение Общият съд счита, че като условие за допустимост изпълнението на задължението за представителство, което се носи от юридическите лица, трябва да е налице до обявяване на съдебното решение, тъй като в противен случай отпада основанието за произнасяне. След като констатира, че Trasta Komercbanka вече не се представлява пред него от надлежно упълномощен за целта адвокат, в точка 50 от посоченото определение той приема, че липсва основание за произнасяне по жалбата, подадена от това дружество.
- 30 На трето място, в точки 52—72 от обжалваното определение Общият съд изследва дали акционерите на Trasta Komercbanka са имали правен интерес от отмяната на спорното решение и са били активно легитимирани за целта.
- 31 След като най-напред счита, че поради прехвърлянето на правомощия от ръководните органи на Trasta Komercbanka към ликвидатора посочените жалбоподатели са били лишени от конкретна възможност да упражняват правата си като съдружници в защита на интересите на дружеството, в точка 58 от това определение Общият съд постановява, че те в достатъчна степен са доказали своя правен интерес.
- 32 На следващо място, след като констатира, че акционерите на Trasta Komercbanka не са адресати на спорното решение, Общият съд все пак счита, че те образуват група от лица, които към датата на приемане на спорното решение са били индивидуализирани или са могли да бъдат индивидуализирани, и това решение ги засяга конкретно в качеството им на акционери на Trasta Komercbanka, чийто лиценз е бил отнет. Поради това в точка 63 от посоченото определение той приема, че жалбоподателите, които са преки акционери на Trasta Komercbanka, са лично засегнати от спорното решение.

- 33 Накрая, в точка 69 от обжалваното определение Общият съд счита също че тези жалбоподатели са пряко засегнати от спорното решение, тъй като интензитетът на последиците от него засяга същността и обхвата на правата им. В този смисъл в точки 66 и 67 от определението Общият съд подчертава, че това решение е попречило на Trasta Komercbanka да реализира предмета си на дейност и да осъществява стопанска дейност, и следователно лишава акционерите ѝ от ефективно упражняване на правото им да получават дивиденди и от правата им на глас и участие в управлението на дружеството.
- 34 Освен това в точка 70 от посоченото определение Общият съд счита, че след като е установена допустимост на жалбата по отношение на преките акционери на Trasta Komercbanka, не следва да се проверява процесуалната легитимация на г-н Fursin като непряк акционер на същата.
- 35 Поради това Общият съд отхвърля възражението за недопустимост, повдигнато от ЕЦБ, в частта относно акционерите на Trasta Komercbanka.

Исканията на страните и производство пред Съда

- 36 С жалбата си по дело С-663/17 Р ЕЦБ иска от Съда:
- да отмени обжалваното определение в частта, с която установява, че акционерите на Trasta Komercbanka, жалбоподатели в производството пред Общия съд, са имали правен интерес и процесуална легитимация в това производство,
 - да се произнесе с окончателно решение по съществото на спора и да отхвърли първоинстанционната жалба на посочените акционери като недопустима, и
 - да осъди Trasta Komercbanka и нейните акционери да заплатят съдебните разноски.
- 37 С жалбата си по дело С-665/17 Р Комисията иска от Съда:
- да отмени обжалваното определение в частта, с която отхвърля възражението за недопустимост по отношение на първоинстанционната жалба на акционерите на Trasta Komercbanka,
 - да отхвърли като недопустима първоинстанционната жалба на тези акционери и
 - да осъди Trasta Komercbanka и нейните акционери да заплатят съдебните разноски.
- 38 С жалбата си по дело С-669/17 Р Trasta Komercbanka и нейните акционери искат от Съда:
- да отмени обжалваното определение в частта, с която установява липса на основание за произнасяне по първоинстанционната жалба за отмяна на Trasta Komercbanka,
 - да обяви, че предметът на първоинстанционната жалба за отмяна на Trasta Komercbanka не е отпаднал,
 - да обяви, че първоинстанционната жалба за отмяна е допустима,
 - да върне делото на Общия съд, който да се произнесе по исканията за отмяна, и
 - да осъди ЕЦБ да заплати съдебните разноски, включително в производството по обжалване пред Съда.

- 39 В писмените си отговори по дела С-663/17 Р и С-665/17 Р Trasta Komercbanka и нейните акционери искат от Съда:
- да отхвърли жалбите по тези дела,
 - да обяви за допустима първоинстанционната им жалба за отмяна, както и че нейният предмет не е отпаднал, и
 - да осъди съответно ЕЦБ и Комисията да заплатят съдебните разноски.
- 40 В писмения си отговор по дело С-665/17 Р ЕЦБ потвърждава исканията от жалбата си до Съда, изложени в точка 36 от настоящото решение.
- 41 В писмения си отговор по дело С-669/17 Р ЕЦБ иска от Съда да отхвърли жалбата по това дело и да осъди Trasta Komercbanka и нейните акционери да заплатят съдебните разноски.
- 42 С решение на председателя на Съда от 13 март 2018 г. дела С-663/17 Р, С-665/17 Р и С-669/17 Р са съединени за целите на устната фаза на производството и на решението.
- 43 С решение на председателя на Съда от 25 април 2018 г. Комисията е допусната по нейна молба да встъпи в подкрепа на исканията на ЕЦБ по дела С-663/17 Р и С-669/17 Р, като представи становището си при изслушването на устните състезания.

По жалбите до Съда

Предварителни бележки

- 44 Следва да се констатира, че както жалбата по дело С-669/17 Р, така и останалите процесуални документи, представени от името на Trasta Komercbanka и нейните акционери по дела С-663/17 Р, С-665/17 Р и С-669/17 Р, са подписани от адв. О.Н. Behrends. Същият, който представлява Trasta Komercbanka и нейните акционери и в заседанието пред Съда, за да докаже качеството си на представител на Trasta Komercbanka, се основава на пълномощното за процесуално представителство, предоставено от председателя на управителния съвет на дружеството на 10 февруари 2016 г.
- 45 В точки 46 и 47 от обжалваното определение Общият съд приема, че това пълномощно е оттеглено с писмо на ликвидатора от 31 март 2016 г., изпратено по електронна поща на адвоката на 28 октомври 2016 г. Trasta Komercbanka и нейните акционери твърдят, че оттеглянето не е произвело последици и адв. Behrends продължава да има право да представлява Trasta Komercbanka пред Общия съд, както и пред Съда.
- 46 Следователно въпросът за допустимостта на жалбата до Съда по дело С-669/17 Р, доколкото е подадена от името на Trasta Komercbanka, както и за редовното процесуално представителство на последната по дела С-663/17 Р и С-665/17 Р, е неразривно свързан с предмета на жалбата по дело С-669/17 Р, която поради това следва да бъде разгледана на първо място.

Жалбата по дело С-669/17 Р

Доводи на страните

- 47 Trasta Komercbanka и нейните акционери оспорват както мотивите, изложени в точки 46—48 от обжалваното определение, съгласно които пълномощното, издадено от ръководството на Trasta Komercbanka, е било валидно оттеглено от ликвидатора на последното дружество, така и последицата, която Общият съд е извел от тях в точка 50 от това определение, а именно че липсва основание за произнасяне по жалбата, подадена до него от Trasta Komercbanka.
- 48 Във връзка с редовното оттегляне на пълномощното те твърдят, че да се повери защитата на интересите на Trasta Komercbanka във всяко производство по оспорване на спорното решение единствено на ликвидатора, тоест на лице, натоварено с осъществяване на ликвидацията на това дружество и предложено от органа, който на свой ред е в основата на приетото от ЕЦБ спорно решение, би било несъвместимо с правото на ефективна съдебна защита. Следователно Общият съд нарушил не само член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), но и латвийската правна уредба. Всъщност ликвидаторът се намирал в положение на конфликт на интереси, тъй като ликвидацията на Trasta Komercbanka по естеството си била несъвместима със запазването на нейния лиценз, каквато била целта на жалбата, с която се иска отмяна на спорното решение. Общият съд обаче не се съобразил с общия принцип за нищожност на правните сделки, свързани с явен конфликт на интереси.
- 49 ЕЦБ, към която по същество се присъединява Комисията с представеното в заседанието становище, сочи, че Общият съд е постановил правилно, че ликвидаторът осигурява защитата на интересите на Trasta Komercbanka. Според ЕЦБ латвийското право урежда определянето на лицата, които са компетентни да действат от името на Trasta Komercbanka.
- 50 Освен това ЕЦБ, макар да приема, че пълномощното, предоставено на адвоката, който е подал жалба от името на Trasta Komercbanka, и издадено от нейното ръководство, е било действително към момента на изготвянето му, подчертава, че след неговото подписване компетентният латвийски съд е постановил да се извърши ликвидация на Trasta Komercbanka и е назначил ликвидатор, който в съответствие с латвийската правна уредба е разполагал с необходимите правомощия да оттегли това пълномощно.
- 51 ЕЦБ сочи, че доводът на Trasta Komercbanka и нейните акционери, изведен от нарушение на член 47 от Хартата, трябва да се отхвърли, тъй като Trasta Komercbanka не е била лишена от право на ефективно средство за съдебна защита срещу спорното решение, тъй като ликвидаторът е имал право от нейно име да го обжалва по съдебен ред, ако е считал това за уместно. Доводът, че ликвидаторът е бил назначен от КФКП, също не можел да се приеме, тъй като той бил назначен от компетентния латвийски съд, а не от въпросната комисия или от ЕЦБ. Според ЕЦБ ликвидаторът имал както интерес, така и задължение да обжалва спорното решение, тъй като, ако спечелел делото, стойността на възстановимите активи на Trasta можела да се увеличи.

Съображения на Съда

- 52 Най-напред следва да се отбележи, че тъй като жалбата по дело С-669/17 Р е подадена от непрекия и от преките акционери на Trasta Komercbanka, а именно от г-н Fursin, както и от г-н Buimisters, C & R Invest, Figon Co., GCK Holding Netherlands и Rikam Holding, тя трябва да се отхвърли като недопустима.

- 53 Действително, както е отбелязано в точка 35 от настоящото съдебно решение, с обжалваното определение Общият съд постановява, че подадената от посочените страни жалба е допустима, и отхвърля повдигнатото от ЕЦБ срещу тях възражение за недопустимост. От това следва, че исканията на посочените страни не са били изцяло или частично отхвърлени по смисъла на член 56, втора алинея, първо изречение от Правилника на Съда на Европейския съюз и следователно те не са легитимирани да подадат жалба против обжалваното определение.
- 54 Във връзка със същата жалба, подадена от името на Trasta Komercbanka, трябва да се припомни, че Европейският съюз е правен съюз, в който актовете на институциите са обект на контрол за съответствие по-специално с Договора за функционирането на ЕС и общите принципи на правото, като посоченият договор е установил завършена система от способности за защита и процедури, чиято цел е да поверят на Съда контрола за законосъобразността на актовете на институциите на Съюза (вж. в този смисъл решения от 23 април 1986 г., *Les Verts*/Парламент, 294/83, EU:C:1986:166, т. 23, от 29 юни 2010 г., Е и F, C-550/09, EU:C:2010:382, т. 44 и от 30 май 2017 г., *Safa Nicu Sepahan*/Съвет, C-45/15 P, EU:C:2017:402, т. 35). Ето защо правните субекти трябва да разполагат с ефективна съдебна защита на правата, които черпят от правовия ред на Съюза (решение от 18 януари 2007 г., РКК и КНК/Съвет, C-229/05 P, EU:C:2007:32, т. 109 и цитираната съдебна практика).
- 55 В тази връзка следва да се припомни, че принципът на ефективна съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, упоменат и в член 19, параграф 1, втора алинея ДЕС, е общ принцип на правото на Съюза, произтичащ от общите за държавите членки конституционни традиции. Този принцип е закрепен в членове 6 и 13 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. Понастоящем той е потвърден в член 47 от Хартата (решения от 27 февруари 2018 г., *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, т. 35 и от 24 юни 2019 г., Комисия/Полша (Независимост на Върховния съд), C-619/18, EU:C:2019:531, т. 49).
- 56 Ефективната съдебна защита на юридическо лице като Trasta Komercbanka, чийто лиценз е отнет по решение на институция на Съюза, каквато е ЕЦБ, прието на основание на акт на Съюза, какъвто е Регламент № 1024/2013, се осигурява от правото на това лице по силата на член 263, четвърта алинея ДФЕС да подаде жалба за отмяната на това решение пред съда на Съюза.
- 57 За да бъде допустима такава жалба, е необходимо да се докаже, че засегнатото лице действително е взело решение да подаде съответната жалба и че адвокатите, които твърдят, че го представляват, действително са упълномощени за тази цел (вж. в този смисъл решение от 18 януари 2007 г., РКК и КНК/Съвет, C-229/05 P, EU:C:2007:32, т. 113 и цитираната съдебна практика). Именно за да се гарантира, че това е така, член 51, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд изисква адвокатите, представляващи страна, която е частноправно юридическо лице, да представят в секретариата пълномощно от това лице, като в съответствие с параграф 4 от същия член непредставянето му може да доведе до формална недопустимост на исковата молба или жалбата.
- 58 В случая на кредитна институция, учредена като юридическо лице съгласно правото на държава членка, каквато е Trasta Komercbanka, при липсата на правна уредба на Съюза по този въпрос, органите на това юридическо лице, оправомощени да вземат решенията, посочени в предходната точка, следва да се определят в съответствие с правото на въпросната държава членка.
- 59 Както обаче Съдът вече е подчертал, самостоятелността, с която държавите членки се ползват в това отношение, е ограничена от задължението, което следва да изпълняват, а именно да гарантират зачитането на правото на ефективни правни средства за защита и правото на справедлив съдебен процес, установено в член 47 от Хартата (решение от 8 ноември 2016 г., *Lesoochránárske zoskupenie VLK*, C-243/15, EU:C:2016:838, т. 65 и цитираната съдебна практика).

- 60 Правото на юридическо лице като Trasta Komercbanka на ефективна съдебна защита пред съдилищата на Съюза би било накърнено, ако в приложение на правото на съответната държава членка ликвидаторът, компетентен да взема такива решения, се назначава по предложение на национален орган, участвал в приемането на увреждащия съответното юридическо лице акт, довел до откриване на производство за неговата ликвидация. Действително, с оглед на връзката на доверие между този орган и определения ликвидатор, с която е свързано подобно производство по назначаване, както и с оглед на обстоятелството, че ликвидаторът има за задача да извърши окончателна ликвидация на юридическото лице, за което е открито производство за ликвидация, съществува риск ликвидаторът да избягва всякакво оспорване в рамките на съдопроизводствени действия на акт, който посоченият орган е приел сам или който е бил приет с негово участие и е довел до откриването на производство за ликвидация на съответното юридическо лице.
- 61 Това важи в още по-голяма степен, когато ликвидаторът на съответното юридическо лице може да бъде освободен от своите функции от същия орган или по негово предложение в случай на отмяна на акт на Съюза, приет с участието на въпросния орган и довел до откриването на производство за неговата ликвидация, вследствие на жалба, за чието подаване или поддържане решава самият ликвидатор.
- 62 Както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 75—77 от своето заключение, след като положения като описаните в точки 60 и 61 от настоящото решение са свързани с конфликт на интереси, те могат да накърнят правото на съответното юридическо лице на ефективни правни средства за защита (вж. в този смисъл, ЕСПЧ, 24 ноември 2005 г., „Капитал банк“ АД с/у България, SE:ECCHR:2005:1124JUD004942999, § 117 и 118).
- 63 В случая от точка 32 от обжалваното определение следва, че пълномощното, представено от адвоката, подал жалбата пред Общия съд от името на Trasta Komercbanka, е издадено от лице, което към момента на издаването му е било оправомощено за целта.
- 64 Както обаче е отбелязано в точки 5 и 34 от това определение, компетентният латвийски съд взема решение за ликвидация на Trasta Komercbanka след издаването на това пълномощно, на 14 март 2016 г., по молба на КФКП и в приложение на латвийските правни норми, които предвиждат ликвидация на кредитна институция с отнет лиценз. В съответствие със същите разпоредби посоченият съд назначава предложения от КФКП ликвидатор. Същият съд освен това отхвърля искането на Trasta Komercbanka за запазване на представителните правомощия на бившия ѝ ръководен орган, по-специално във връзка с подаването на жалба против спорното решение пред съда на Съюза.
- 65 Освен това от точки 6 и 46 от това определение е видно, че след назначаването му ликвидаторът на Trasta Komercbanka оттегля всички издадени от това дружество пълномощни, включително това на адвоката, подал жалба от името на Trasta Komercbanka пред Общия съд, като последният научава за оттеглянето най-късно на 28 октомври 2016 г., откогато трябва да се счита, че оттеглянето произвежда действие.
- 66 Поради това в точки 48—50 от обжалваното определение Общият съд приема, че този адвокат вече не разполага с редовно изготвено от това дружество пълномощно по смисъла на член 51, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд и че следователно липсва основание за произнасяне по подадената от дружеството жалба.
- 67 Поради това в точка 35 от посоченото определение Общият съд отхвърля довода на Trasta Komercbanka, изведен от конфликта на интереси на ликвидатора, като счита, че доколкото компетентният латвийски съд е отхвърлил искането на Trasta Komercbanka за запазване на

представителните правомощия на нейния ръководен орган, посоченият довод не е в състояние да предизвика съмнение, че съгласно латвийската правна уредба ликвидаторът на Trasta Komercbanka има право да оттегли по-рано издадено на нейния адвокат пълномощно.

- 68 В точка 36 от това определение Общият съд добавя, че „при всички положения [...] прилагането на латвийската правна уредба не води [...] до нарушение на правото на Съюза, и по-конкретно на правото на ефективна съдебна защита“, тъй като прилагането ѝ води не до лишаване на банките с отнет лиценз от средство за защита, а до възлагане на ликвидатора на отговорността за упражняването на това средство за защита.
- 69 Мотивите, изложени от Общият съд в точки 35 и 36 от обжалваното определение, са опорочени поради грешка при прилагане на правото.
- 70 Действително, видно от точка 60 от настоящото решение, обстоятелството, упоменато в точка 35 от обжалваното определение, че съгласно латвийската правна уредба ликвидаторът разполага с право да оттегли издаденото на адвоката на Trasta Komercbanka пълномощно за подаването на жалба срещу спорното решение пред съда на Съюза, не е достатъчно, за да оправдае признаването на това оттегляне от съда на Съюза, ако то накърнява, по-специално поради мотивите, изложени в точки 61 и 62 от настоящото решение, правото на ефективна съдебна защита на Trasta Komercbanka, закрепено в член 47 от Хартата.
- 71 След като в съответствие с приложимите латвийски разпоредби откриването на производство за ликвидация на Trasta Komercbanka е последица от отнемането на нейния лиценз със спорното решение, отмяната на това решение по жалба на Trasta Komercbanka може да доведе до оттегляне на решението да се пристъпи към нейната ликвидация, и следователно на решението за назначаването на ликвидатора.
- 72 Следва да се отбележи, че видно от член 322 от Търговския кодекс, задачата, поверена на ликвидатора на юридическо лице като Trasta Komercbanka, не е същата като задачата, която се поверява обичайно на управителя на такова лице, тъй като единствената цел на ликвидатора е да събере вземанията, да продаде активите и да удовлетвори кредиторите, за да осъществи пълно прекратяване на дейността на въпросното лице.
- 73 Освен това Общият съд не е взел под внимание обстоятелството, изтъкнато пред него от Trasta Komercbanka, че в съответствие с член 377, параграф 2 от Гражданския процесуален кодекс ликвидаторът е бил назначен по предложение на КФКП и че съгласно член 387, параграф 2 от него КФКП може да поиска освобождаване на този ликвидатор, ако той престане да се ползва с доверието му.
- 74 Макар че КФКП не е нито автор на спорното решение, нито ответник пред Общия съд, тъй като ЕЦБ обединява тези две качества, това не променя факта, че КФКП е участвала в приемането на спорното решение, тъй като то е прието по нейно предложение. С оглед на възложената му задача съгласно латвийската правна уредба, ликвидаторът се намира в положение на конфликт на интереси, тъй като, в резултат от оспорването пред юрисдикциите на Съюза на отнемането на лиценза на юридическото лице, представлявано от него, би могло да се окаже, че в разрез с неговата задача е лишил изцяло производството по ликвидация на това лице от правно основание.
- 75 В съответствие с отбелязаното в точки 60—62 от настоящото решение, от наличието на подобни връзки между КФКП и ликвидатора и от ролята ѝ в приемането на спорното решение следва, че отговорността за евентуалното оттегляне на пълномощното, издадено на адвоката на Trasta Komercbanka за подаването на жалба пред съда на Съюза срещу това решение, не може да бъде поверена на този ликвидатор, без да се накърни правото на ефективна съдебна защита на Trasta Komercbanka по смисъла на член 47 от Хартата.

- 76 Тази констатация освен това се потвърждава от практиката на Европейския съд по правата на човека. Възщност в своето решение от 9 септември 2004 г., „Капитал банк“ АД с/у България (СЕ:ЕCHR:2004:0909DEC004942999), свързано с банкова институция, представлява от ликвидатори, той приема, че на предишното ръководство на тази институция следва да се признае правото да подаде пред него индивидуална жалба по смисъла на член 34 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., когато ликвидаторите се намират в положение на конфликт на интереси, което прави и теоретично и илюзорно упражняването на това право от институцията, която са натоварени да представляват.
- 77 Този извод не се поставя под съмнение с оглед на съображението, изложено от Общия съд в точка 36 от обжалваното определение. Макар действително съгласно латвийската правна уредба прехвърлянето на ликвидатор на отговорността за решението за подаване или поддържане на жалба против решение за отнемане на лиценз като спорното по принцип да не е свързано с нарушение на правото на ефективна съдебна защита, положението е по-различно, ако лицето, на което тази отговорност се прехвърля, се оказва, що се отнася до решението за подаване или поддържане на такава жалба, в положение на конфликт на интереси.
- 78 С оглед на изложеното следва да се констатира, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в точки 35 и 36 от обжалваното определение е постановил, че противно на приведените от Trasta Komercbanka доводи, за да се оправдае запазването на представителната власт на предишните ѝ ръководни органи, прилагането на латвийската правна уредба не води до нарушение на правото на това дружество на ефективна съдебна защита, и като в точки 47 и 48 от това определение е стигнал до извода, че адвокатът, подал жалбата пред него от името на Trasta Komercbanka, вече не разполага с пълномощно от името на това дружество, редовно изготвено от овластено за целта лице, тъй като първоначално издаденото му пълномощно е било оттеглено от ликвидатора на това дружество. Действително с оглед на съображенията, изложени в точки 70—77 от настоящото решение, Общият съд не е можел да вземе предвид това оттегляне, тъй като с него се нарушава закрепеното в член 47 от Хартата право на Trasta Komercbanka на ефективна съдебна защита.
- 79 Поради това следва да бъде постановено, че жалбата на Trasta Komercbanka до Съда по дело С-669/17 Р е допустима и основателна, както и да се отмени обжалваното определение в частта, с която Общият съд приема, че липсва основание за произнасяне по същество по подадената от Trasta Komercbanka жалба до него.

По жалбата на Trasta Komercbanka пред Общия съд

- 80 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, ако жалбата е основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Той може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 81 В случая Съдът разполага с необходимите данни, за да се произнесе окончателно по въпроса за допустимостта на жалбата на Trasta Komercbanka пред Общия съд.
- 82 Поради мотивите, изложени в точки 54—61 и 70—77 от настоящото решение, повдигнатото от ЕЦБ възражение за недопустимост следва да се отхвърли като неоснователно в частта относно жалбата на Trasta Komercbanka.
- 83 За сметка на това Съдът счита, че не е в състояние да се произнесе сам по съществуването на жалбата, подадена от Trasta Komercbanka пред Общия съд. Поради това настоящото дело следва да бъде върнато на Общия съд за тази цел.

По жалбите по дела С-663/17 Р и С-665/17 Р

По допустимостта на жалбата по дело С-663/17 Р

- 84 Trasta Komercbanka и нейните акционери твърдят, че исканията по жалбата, подадена от ЕЦБ по дело С-663/17 Р, не са за пълна или частична отмяна на съдебния акт на Общия съд, съдържащ се в диспозитива на обжалваното определение, както изисква член 169 от Процедурния правилник на Съда, а за отмяна на някои точки от мотивите на това определение. Според Trasta Komercbanka и нейните акционери тези искания са недопустими, също както и исканията Съдът да се произнесе с окончателно решение по съществуващото на делото, след като до момента Общият съд се е произнесъл само по допустимостта на подадената до него жалба.
- 85 Тези доводи не могат да се приемат.
- 86 От една страна, първото искане по жалбата на ЕЦБ до Съда е изрично за отмяна на точка 2 от диспозитива на обжалваното определение. От друга страна, второто искане на ЕЦБ по посочената жалба до Съда е, по същество, както допуска член 170, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда, за уважаване на направеното от нея искане в първоинстанционното производство, което е за отхвърляне на жалбата на акционерите на Trasta Komercbanka като недопустима.
- 87 Следователно жалбата, подадена до Съда от ЕЦБ по дело С-663/17 Р, е допустима.

По съществуващото на жалбите по дела С-663/17 Р и С-665/17 Р

- 88 В подкрепа на жалбата си по дело С-663/17 Р ЕЦБ по същество излага три твърдения. Първото е за грешка при прилагане на правото, допусната от Общия съд с констатацията за наличие на правен интерес на акционерите на Trasta Komercbanka от отмяната на спорното решение. Второто е, че според ЕЦБ неправилно Общият съд приел, че тези акционери са лично засегнати от спорното решение по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС. Третото е за наличие на грешка при прилагане на правото, допусната от Общия съд, като същият приел, че акционерите са пряко засегнати от това решение по смисъла на посочената разпоредба.
- 89 В подкрепа на жалбата си по дело С-665/17 Р Комисията излага две твърдения. Първото е за нарушение на член 263 ДФЕС, тъй като Общия съд неправилно приел, че е налице правен интерес на акционерите на Trasta Komercbanka. Второто е за нарушение на член 263, четвърта алинея ДФЕС, и се състои от две части, свързани с грешка при прилагане на правото, допусната от Общия съд, като приел, че акционерите са, от една страна, лично, а от друга, пряко засегнати от това решение.
- 90 Следва най-напред да се разгледат заедно третото твърдение по жалбата до Съда по дело С-663/17 Р и втората част от второто твърдение по жалбата до Съда по дело С-665/17 Р.

– Доводи на страните

- 91 ЕЦБ и Комисията сочат, че акционерите на Trasta Komercbanka не са пряко засегнати от спорното решение, което не засяга същността на техните права. Само Trasta Komercbanka, чийто лиценз като кредитна институция е отнет, можела да се счита за пряко засегната от това решение. В този смисъл то произвеждало правни последици пряко само по отношение на Trasta Komercbanka. Нейните акционери в лично качество не притежавали банков лиценз и следователно не можели да твърдят, че са лично засегнати от отнемането на такъв лиценз. Като

решил в обжалваното определение, че акционерите на Trasta Komercbanka са пряко засегнати от посоченото решение заради интензитета на неговите последици с оглед на тяхното положение, Общият съд приложил неправилно собствената си практика.

- 92 ЕЦБ и Комисията поддържат, че следва да се разграничава икономическият интерес на дружеството от интереса на неговите акционери, тъй като последните не са носители на права върху активите на предприятието. Отнемането на лиценза на Trasta Komercbanka действително имало икономическо отражение върху нейните акционери, но не засягало правното им положение. За да се установи дали тези акционери са пряко засегнати, по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС, от решението за отнемане, това икономическо отражение, независимо от значението му, не следвало да се взема предвид. Критерият, изведен от качествена оценка на последиците от определен акт, бил в разрез с текста и целите на член 263, четвърта алинея ДФЕС.
- 93 Освен това спорното решение не произвело никакви правни последици по отношение на правото на акционерите на Trasta Komercbanka да получават дивиденди.
- 94 Също така било погрешно твърдението, че отнемането на банковия лиценз на Trasta Komercbanka е пречка тя да реализира предмета си на дейност и да осъществява стопанска дейност. Отнемането му не било пречка за осъществяване на различна стопанска дейност от Trasta Komercbanka, евентуално след промяна в устава ѝ.
- 95 ЕЦБ и Комисията твърдят, че спорното решение също не се е отразило върху устройството или вътрешното управление на Trasta Komercbanka. Може би последните били засегнати от решението да се пристъпи към ликвидация на Trasta Komercbanka, но това решение било взето на основание на латвийската правна уредба, а не на правото на Съюза, което не изисква ликвидацията на кредитна институция с отнет лиценз. В това отношение Общият съд обаче не направил разграничение между спорното решение и решението да се пристъпи към ликвидация на Trasta Komercbanka.
- 96 Trasta Komercbanka и нейните акционери от своя страна считат, че положението на акционерите не е съпоставимо с това на миноритарните акционери на търговско дружество. Акционерите на Trasta Komercbanka притежавали голямо мнозинство от акциите на това дружество. Освен това Общият съд вече приел, че мажоритарен акционер може да оспорва решение, на което е адресат дружество, чиито акции притежава, с оглед единствено на икономическия ефект, който това решение има по отношение на акционера.
- 97 Тълкуването, че единствено правните, но не и икономическите последици от даден акт би трябвало да се вземат под внимание, за да се установи дали определено лице е пряко и лично засегнато по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС от такъв акт, не намирало никаква опора в съдебната практика. Напротив, в областта на държавните помощи, както и на концентрациите, юрисдикциите на Съюза признавали процесуалната легитимация на лица, конкуренти на адресата на акт, само с оглед на икономическите му последици по отношение на тях.
- 98 Също така спорното решение засягало акционерите на Trasta Komercbanka пряко и лично, тъй като ги лишавало от възможността да вземат решение за установяване на клон на Trasta Komercbanka в друга държава членка въз основа на нейния латвийски банков лиценз. То ги лишавало, в съответствие с латвийската правна уредба, и от възможност да вземат решение за доброволна ликвидация на тяхното дружество и сами да назначат ликвидатор. Освен това акционерите на Trasta Komercbanka били поименно посочени в спорното решение и допуснати до участие в производството, довело да приемането му, в същата степен като лицата, оправомощени да представляват по закон Trasta Komercbanka.

- 99 Trasta Komerbanka и нейните акционери добавят, че последиците от прилагането на националната правна уредба трябва да се вземат под внимание при преценката на процесуалната легитимация на жалбоподателя в съответствие с член 263 ДФЕС. В това отношение те подчертават, че в съответствие с латвийската правна уредба ликвидацията на Trasta Komerbanka е автоматична последица от отнемането на нейния лиценз и нито КФКП, нито латвийската юрисдикция, която е взела решението да се пристъпи към ликвидация, са имали право на преценка по въпроса.
- 100 При всички положения изискването акционерите на дружество да изтъкват интерес, различен от отмяната на акта, чийто адресат е дружеството, в което притежават акции, не се прилагало в случай като настоящия, в който акционерите на съответното дружество, макар и притежаващи мнозинството от акциите, били в невъзможност да упражняват правата си, за да принудят дружеството да подаде жалба.
- 101 Накрая, Trasta Komerbanka и нейните акционери твърдят, че процесуалната легитимация на акционерите на Trasta Komerbanka не зависи от изхода на производството по жалбата до Съда по дело С-669/17 Р.

– *Съображения на Съда*

- 102 Следва да се припомни, че в съответствие с член 263, четвърта алинея ДФЕС физическо или юридическо лице може да подаде жалба срещу решение, адресирано до друго лице, само ако това решение го засяга пряко и лично.
- 103 От постоянната практика на Съда, припомнена и от Общия съд в точка 64 от обжалваното определение, следва, че предвиденото в член 263, четвърта алинея ДФЕС условие дадено физическо или юридическо лице да е пряко засегнато от решението — предмет на обжалване, изисква наличие на два кумулативни критерия, а именно оспорената мярка, от една страна, пряко да поражда последици за правното положение на частноправния субект, и от друга страна, да не оставя никакво право на преценка на своите адресати, на които е възложено да я изпълнят, тъй като това изпълнение е напълно автоматично и произтича единствено от правната уредба на Съюза, без да се прилагат други правила с опосредяващ характер (вж. по-специално решения от 22 март 2007 г., Regione Siciliana/Комисия, С-15/06 Р, ЕУ:С:2007:183, т. 31, от 13 октомври 2011 г., Deutsche Post и Германия/Комисия, С-463/10 Р и С-475/10 Р, ЕУ:С:2011:656, т. 66 и от 6 ноември 2018 г., Scuola Elementare Maria Montessori/Комисия, Комисия/Scuola Elementare Maria Montessori и Комисия/Ferracci, С-622/16 Р—С-624/16 Р, ЕУ:С:2018:873, т. 42).
- 104 В това отношение следва да се отбележи, че спорното решение отнема лиценза на Trasta Komerbanka в качеството на кредитна институция и следователно поражда пряко последици за правното положение на това дружество, на което след постановяване на решението вече не е разрешено да продължи дейността си като кредитна институция. Това разрешение е било издадено на самата Trasta Komerbanka, а не на нейните акционери в лично качество.
- 105 Въз основа на мотивите, съдържащи се в точки 66—68 от обжалваното определение, Общият съд обаче приема, че спорното решение засяга пряко и акционерите на Trasta Komerbanka.
- 106 По същество, видно от точка 67 от това определение, Общият съд основава преценката си на „интензитета“ на последиците на спорното решение, което засяга „по необходимост същността и обхвата“ на правата на акционерите на Trasta Komerbanka. От една страна, правото на акционерите да получават дивиденди от дружество, „което вече няма разрешение да упражнява дейност“, става „по необходимост илюзорно“. От друга страна, тъй като спорното решение води

„до забрана Trasta Komercbanka да реализира предмета си на дейност“, упражняването на правото на глас или на участие в управлението на дружеството от акционерите става „формално по същността си“.

- 107 Тези мотиви са опорочени от грешки при прилагане на правото.
- 108 От една страна, отдавайки предпочитание на погрешен критерий, изведен от „интензитета“ на последиците на спорното решение, Общият съд не е определил, както е следвало да направи, евентуално прекия характер на последиците от това решение за правното положение на акционерите на Trasta Komercbanka.
- 109 От друга страна, както правилно отбелязват ЕЦБ и Комисията, Общият съд неправилно е отчел не правните, а икономическите последици на спорното решение за положението на акционерите на Trasta Komercbanka (вж. в този смисъл решение от 28 февруари 2019 г., Съвет/Growth Energy и Renewable Fuels Association, С-465/16 Р, EU:C:2019:155, т. 81 и цитираната съдебна практика).
- 110 Спорното решение обаче не засяга правото на акционерите да получават дивиденди и да участват в управлението на Trasta Komercbanka в качеството на учредено в съответствие с латвийската правна уредба дружество.
- 111 Действително, в резултат от отнемането на лиценза Trasta Komercbanka вече не е в състояние да продължи дейността си като кредитна институция и следователно способността ѝ да разпределя дивиденди на своите акционери буди съмнения. При все това отрицателният ефект от отнемането е с икономически характер, тъй като правото на акционерите да получават дивиденди, както и правото им да участват в управлението на това дружество, евентуално променяйки предмета му на дейност, по никакъв начин не са били засегнати от спорното решение.
- 112 Изложените съображения не се поставят под съмнение от доводите на Trasta Komercbanka и нейните акционери, обобщени в точка 97 от настоящото решение и изведени от практиката на съдилищата на Съюза в областта на държавните помощи и на концентрациите. В този смисъл признаването, че определени конкуренти на адресатите на акт на Съюза в посочените области могат да са пряко засегнати от този акт, се оправдава не с чисто икономическите последици на въпросния акт за тяхното положение, а с факта, че този акт засяга правното положение на споменатите конкуренти, и в частност правото им, което им предоставят разпоредбите от Договора за функционирането на ЕС, да не търпят нарушена конкуренция (вж. в този смисъл решение от 6 ноември 2018 г., Scuola Elementare Maria Montessori/Комисия, Комисия/Scuola Elementare Maria Montessori и Комисия/Ferracci, С-622/16 Р—С-624/16 Р, EU:C:2018:873, т. 43).
- 113 Относно ликвидацията на Trasta Komercbanka вследствие на приемането на спорното решение е вярно, че подобно обстоятелство засяга пряко правото на акционерите на Trasta Komercbanka да участват в управлението на това дружество, тъй като управлението му е било поверено на ликвидатор по силата на решението да се пристъпи към ликвидация.
- 114 При все това ликвидацията на Trasta Komercbanka не представлява изпълнение на спорното решение, което е „напълно автоматично и произтича единствено от правната уредба на Съюза“ по смисъла на цитираната в точка 103 от настоящото решение съдебна практика. Всъщност правната уредба на Съюза не предвижда откриването на производство за ликвидация на кредитна институция с отнет лиценз. Решението за ликвидация е взето от латвийски съд на основание на латвийската правна уредба, тоест на основание на „други правила с опосредяващ характер“ по смисъла на същата съдебна практика.
- 115 От това следва, че Общият съд е приел неправилно, че акционерите на Trasta Komercbanka са били пряко засегнати от спорното решение по смисъла на член 263, четвърта алинея ДФЕС.

- 116 С оглед на изложеното следва третото твърдение по жалбата до Съда по дело C-663/17 P и втората част на второто твърдение по жалбата до Съда по дело C-665/17 P да бъдат уважени и, без да се налага разглеждане на останалите твърдения, обжалваното определение да бъде отменено в частта, с която отхвърля възражението за недопустимост относно жалбата на акционерите на Trasta Komercbanka, повдигнато от ЕЦБ.

По жалбата на акционерите на Trasta Komercbanka пред Общия съд

- 117 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, ако жалбата е основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Той може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това.
- 118 В случая Съдът разполага с необходимите данни, за да се произнесе окончателно по допустимостта на жалбата, подадена от акционерите на Trasta Komercbanka.
- 119 С оглед на мотивите, изложени в точки 108—114 от настоящото решение, следва да се приеме, че акционерите на Trasta Komercbanka не са пряко засегнати от спорното решение. В резултат от това следва възражението за недопустимост, повдигнато от ЕЦБ, да бъде уважено в частта относно жалбата на посочените акционери и следователно същата да бъде отхвърлена като недопустима.

По съдебните разноски

- 120 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е неоснователна или когато е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.
- 121 Съгласно член 138, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда, който се прилага по отношение на производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 122 Тъй като ЕЦБ и Комисията са поискали Trasta Komercbanka и нейните акционери да бъдат осъдени и твърденията на последните са били отхвърлени в производството по дела C-663/17 P и C-665/17 P, следва те да бъдат осъдени да понесат, наред с направените от тях съдебни разноски, и тези на ЕЦБ и Комисията във връзка с жалбите в посочените производства. Освен това, тъй като твърденията на акционерите на Trasta Komercbanka в жалбата пред Общия съд са били отхвърлени, следва в съответствие с исканията на ЕЦБ същите да бъдат осъдени да понесат, наред с направените от тях съдебни разноски, и тези на ЕЦБ в първоинстанционното производство по посочената жалба, подадена от тяхно име.
- 123 Също така съгласно член 140, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда институциите на Съюза, встъпили по делото, понесат направените от тях съдебни разноски.
- 124 Комисията, встъпила страна по дело C-663/17 P, понеся собствените си съдебни разноски по това дело.
- 125 Накрая, Съдът не се произнася по съдебните разноски по дело C-669/17 P, тъй като същото се връща за ново разглеждане от Общия съд.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Отхвърля като недопустима жалбата до Съда по дело С-669/17 Р, подадена от името на г-н Ivan Fursin, г-н Igors Buimisters, C & R Invest SIA, Figon Co. Ltd, GCK Holding Netherlands BV и Rikam Holding SA.
- 2) Отменя определение на Общия съд на Европейския съюз от 12 септември 2017 г., Fursin и др./ЕЦБ (Т-247/16, непубликувано, EU:Т:2017:623).
- 3) Отхвърля възражението за недопустимост, повдигнато от Европейската централна банка против първоинстанционната жалба, подадена от Trasta Komerbanka AS, с която се иска отмяна на решение ECB/SSM/2016 — 529900WIP0INFDAWTJ81/1 WOANCA-2016-0005 на Европейската централна банка от 3 март 2016 година за отнемане на лиценза, предоставен на Trasta Komerbanka.
- 4) Отхвърля първоинстанционната жалба, подадена от г-н Ivan Fursin, г-н Igors Buimisters, C & R Invest SIA, Figon Co. Ltd, GCK Holding Netherlands BV и Rikam Holding SA, с която се иска отмяна на решението на Европейска централна банка от 3 март 2016 г.
- 5) Връща делото на Общия съд на Европейския съюз за произнасяне по първоинстанционната жалба, подадена от Trasta Komerbanka AS, с която се иска отмяна на решението на Европейска централна банка от 3 март 2016 г.
- 6) Осъжда Trasta Komerbanka AS, г-н Ivan Fursin, г-н Igors Buimisters, C & R Invest SIA, Figon Co. Ltd, GCK Holding Netherlands BV и Rikam Holding SA, да понесат, наред с направените от тях съдебни разноски, и тези на Европейската централна банка и на Европейската комисия във връзка съответно с производствата по жалбите до Съда по дела С-663/17 Р и С-665/17 Р.
- 7) Европейската комисия понася направените от нея съдебни разноски по дело С-663/17 Р.
- 8) Осъжда г-н Ivan Fursin, г-н Igors Buimisters, C & R Invest SIA, Figon Co. Ltd, GCK Holding Netherlands BV и Rikam Holding SA, да понесат, наред с направените от тях съдебни разноски, и тези на Европейската централна банка във връзка с първоинстанционното производство по жалбата, подадена от посочените акционери.
- 9) Не се произнася по съдебните разноски по дело С-669/17 Р.

Подписи